

Werkingsverslag 2006

Jeugdonderzoekplatform

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
LEUVEN

- In opdracht van Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel -

Inhoudstafel

1. Algemene informatie

- 1.1. Overzicht globale doelstellingen JOP
- 1.2. Personeel
- 1.3. Werkvergaderingen

2. Overzicht van de werking per kernopdracht

- 2.1. Inventarisatie van Vlaams jeugdonderzoek
 - 2.1.1. Werkwijze voor verzamelen van onderzoek
 - 2.1.2. Onderzoeksfiches
 - 2.1.3. Publicatie op de website
- 2.2. Synthese van jeugdonderzoek
- 2.3. Jeugdmonitor
 - 2.3.1. Wat vooraf ging...
 - 2.3.2. Afname van de monitor bij 14- tot 18-jarigen
 - 2.3.3. Verwerking, analyse en rapportage
- 2.4. Platformfunctie
 - 2.4.1. Website
 - 2.4.2. Overleg & samenwerking met andere actoren
 - A. overleg met de Vlaamse overheid
 - B. actieve inbreng (presentatie, vorming, disputant e.d.) op studiedagen, gastcolleges, vormingsmomenten, congressen – ook internationaal
 - C. externe functies opgenomen door JOP-medewerkers
- 2.5. Europees partnerschap
 - 2.5.1. Overlegmomenten
 - 2.5.2. Dataverzameling voor het EKCYC

3. Deskundigheidsbevordering

- 3.1. Studiedagen, congressen, symposia, workshops (ook internationaal)
- 3.2. (Formele) opleiding

4. Publicaties in het kader van het JOP

- 4.1. (Bijdragen in) Boeken
- 4.2. Artikels
- 4.3. Papers
- 4.4. (Bijdragen in) Verslagen & rapporten

1. Algemene informatie

1.1. Overzicht globale doelstellingen JOP

Het Jeugdonderzoeksplatform (JOP) is een interdisciplinair en interuniversitair samenwerkingsverband, dat in 2003 werd opgericht op initiatief van Minister van Jeugd, Sport en Binnenlandse Aangelegenheden van de Vlaamse Gemeenschap. Het JOP bestaat uit volgende onderzoeksgroepen:

- de Onderzoeksgroep TOR van de Vakgroep Sociologie (Vrije Universiteit Brussel);
- de Vakgroep Sociale Agogiek (Universiteit Gent);
- de Onderzoeksgroep Jeugdcriminologie (K.U.Leuven).

De centrale doelstellingen zijn sinds 2003 behouden gebleven en werden in 2005 geconcretiseerd in het *Ministerieel Besluit houdende de toekenning van subsidies voor 2005 voor het samenwerkingsverband 'jeugdonderzoeksplatform'*.

Het betreft volgende doelstellingen:

- Verdere inventarisatie van Vlaams jeugdonderzoek, inclusief het aanvullen van de databank op de website
- Synthese van Vlaams jeugdonderzoek
- Verdere ontwikkeling en eerste afname van de jeugdmonitor
- Platformfunctie

Daarnaast kreeg het JOP sinds 2005 ook de opdracht om mee te werken binnen een Europees partnerschap, namelijk het Youth Research Network en het European Knowledge Centre for Youth Policy.

1.2. Personeel

In 2006 vonden enkele verschuivingen qua personeel plaats. Op de vakgroep sociale agogiek (UGent) verliet Ellen Rutgeerts het JOP op 30/09/06. Ilse Sinnaeve bleef op het JOP werkzaam gedurende heel 2006. Begin 2007 wordt zij vervangen door Veerle Vyverman.

Aan de Vrije Universiteit Brussel werden begin 2006 Frank Stevens en Saskia De Groof vervangen door de nieuwe onderzoekers Cindy Rombauts en Bram Vanhoutte.

Vanuit het OGJC (K.U.Leuven) werkte Hendrikje Huysmans tot 31/08/06 op het JOP. Dieter Burssens bleef gedurende heel 2006 op het JOP werkzaam.

De promotoren bleven tijdens 2006 Prof. Dr. Nicole Vettenburg (coördinator – UGent), Prof. Dr. Mark Elchardus (Vrije Universiteit Brussel) en Prof. Dr. Lode Walgrave (K.U.Leuven). Op de K.U.Leuven werd vanaf 01/10/06 het promotorschap gedeeld met Prof. Dr. Johan Deklerck die in 2007 de taken van Prof. Dr. Lode Walgrave verder zal overnemen.

1.3. Werkvergaderingen

Het intern overleg in het JOP bestaat uit stuurgroepvergaderingen en onderzoekersvergaderingen.

Aan de *stuurgroepvergadering* nemen zowel de promotoren als de onderzoekers deel. In de stuurgroep wordt de algemene planning van het JOP bepaald en worden de grote lijnen voor de werking uitgestippeld. De stuurgroep komt ongeveer tweemaandelijks samen.

In 2006 kwam de stuurgroep bijeen op volgende data:

- 24 januari 2006
- 20 maart 2006
- 29 juni 2006
- 6 november 2006
- 13 december 2006

Aan de *onderzoekersvergaderingen* nemen steeds de onderzoekers en de coördinator van het JOP, Prof. Dr. Nicole Vettenburg, deel. Hier worden de beslissingen van de stuurgroep uitgewerkt. De praktische, dagelijkse werkzaamheden worden besproken en de taakverdeling tussen de drie onderzoeksgroepen krijgt een concrete invulling. De onderzoekersvergadering is ook een forum voor inhoudelijke discussie en afstemming. Tenslotte worden ook agendapunten voor de stuurgroep voorbereid. De onderzoekersvergadering vindt ongeveer driewekelijks plaats, maar naargelang specifieke werkzaamheden van het JOP dit vereisen kan deze frequentie aangepast worden.

In 2006 kwamen de onderzoekers samen op volgende data:

- 16 januari 2006
- 1 maart 2006
- 30 maart 2006
- 17 mei 2006
- 13 juli 2006
- 13 september 2006

2. Overzicht van de werking per kernopdracht

2.1. Inventarisatie van Vlaams jeugdonderzoek

Een continue opdracht van het JOP is het inventariseren van Vlaams jeugdonderzoek, met de bedoeling dat het onderzoek (beter) ontsloten wordt naar een ruim en divers doelpubliek: wetenschappers, beleidsmakers en het praktijkveld. Dit gebeurt via het online ter beschikking stellen van de inventaris op de website van het JOP.

De inventaris is niet enkel bedoeld voor externen, maar vormt ook de basis voor het opmaken van syntheseseteksten per beleidsthema en/of levensdomein [zie 2.2.]. Deze syntheseopdracht is de tweede kerntaak van het JOP.

Een groot aantal publicaties is intussen samengebracht in de UGent, maar momenteel ontbreken de ruimte, het personeel en de financiële middelen om een bibliotheek- en archieffunctie ten volle te ontwikkelen. Mits extra middelen voor een administratief medewerker, zou in de toekomst deze bibliotheek- en archieffunctie kunnen worden uitgebouwd.

2.1.1. Werkwijze voor verzamelen van onderzoek

Het JOP hanteert volgende definitie van jeugdonderzoek als uitgangspunt:

“Jeugdonderzoek is onderzoek dat de leefwereld en levensomstandigheden van jeugdigen; en/of hun visies, overtuigingen en denkbeelden; en/of de wisselwerking tussen beleid, maatschappelijke instituties en jeugdigen in beeld brengt.”

Gezien dit een brede definiëring is, komt een ruime waaier aan onderzoekspublicaties in aanmerking voor opname in de inventaris. Dit heeft het voordeel dat de JOP-databank vrij omvattend is op het vlak van jeugdonderzoek: allerlei thema's en types onderzoek vinden er een plaats. Tegelijk dreigt ook het gevaar voor 'wildgroei'. In de voorbije jaren werden daarom enkele afbakeningen afgesproken, die ook in 2006 behouden bleven.

➤ Geografische afbakening

Ten eerste leggen we de klemtoon op Vlaams jeugdonderzoek en op internationaal vergelijkend onderzoek, waarbij Vlaamse of Belgische kinderen en jongeren een deel van de onderzochte groep vormen. Zowel Nederlandstalige als anderstalige onderzoekspublicaties worden opgenomen.

Lokaal onderzoek (bv. binnen één gemeente) wordt slechts opgenomen indien men kan veronderstellen dat het enige impact op Vlaams niveau heeft.

Vanaf 2007 zal het JOP ook jeugdonderzoek met betrekking op jongeren in Brussel opnemen. Vanaf 2008 zal het JOP ook starten met het inventariseren van Waals jeugdonderzoek.

➤ Tijdsafbakening

Als tweede criterium hanteren we een tijdsafbakening. Onderzoek dat vanaf 2000 uitgevoerd/gepubliceerd werd, krijgt prioriteit op ouder onderzoeksmateriaal voor de inventarisatie. Het JOP bleef in 2006 focussen op het opzoeken van ontbrekende onderzoekspublicaties uit de periode 2000-2005 ter vervollediging van de databank, naast uiteraard het ontsluiten van nieuwe onderzoeken in 2006.

➤ Bijkomende criteria

We stelden vast dat bovenstaande twee criteria soms onvoldoende houvast bieden om te bepalen of een onderzoekspublicatie al dan niet in de inventaris opgenomen kan worden. Ook voor externe actoren blijkt het niet altijd even duidelijk waarom een publicatie wel of niet opgenomen wordt. Daarom werden in 2005 enkele bijkomende richtlijnen afgesproken. Het gaat hier niet om strikte criteria of strenge methodologische eisen, maar eerder om een aantal aandachtspunten:

- Het rapport beschrijft de onderzoeksmethode.
- De toepassing van de onderzoeksmethode heeft een minimale kwaliteit.
- De link tussen probleemstelling-methodiek-resultaat is verantwoord.
- Het onderzoek wordt gedragen door een universiteit, overheidsinstelling of overkoepelende organisatie.

Om nieuw onderzoek op te sporen wordt op verschillende manieren gewerkt.

- Elke onderzoeksgroep beschikt over ruime contacten binnen en buiten de eigen instelling, wat ervoor zorgt dat het JOP via deze weg op de hoogte is van nieuw verschenen onderzoek.
- In april 2006 werden 198 Vlaamse onderzoeksinstellingen aangeschreven met de vraag relevante publicaties aan het JOP te bezorgen.
- Een aantal (onderzoeks)instellingen brengen het JOP spontaan op de hoogte van nieuwe publicaties.
- In 2006 werd ook een uitgebreide lijst van 65 nationale en internationale tijdschriften opgesteld die, om relevant onderzoek te vinden, systematisch worden geraadpleegd.

Toch is het niet altijd even evident om nieuw onderzoek op te sporen, zeker niet binnen de werkterreinen waar de onderzoeksgroepen zelf iets minder vertrouwd zijn. De opvolging, inzameling en inventarisering van jeugdonderzoek blijft voor het JOP een continue opdracht.

2.1.2. Onderzoeksfiches

Van de ingezamelde onderzoekspublicaties wordt een uitgebreide onderzoeksfiche opgemaakt, die de volgende onderdelen omvat: de referentie, de abstract, het thema en trefwoorden, de onderzoeker(s) en de opdrachtgever, de onderzoeks-

vraag, de onderzoeksmethode, de resultaten en de vermelding van andere publicaties over dit onderzoek. De onderzoeksfiche geeft aldus een bondig en overzichtelijk beeld van het onderzoek en maakt het onderzoek toegankelijk(er) voor actoren uit het praktijk-, beleids- en onderzoeksveld. De onderzoeksfiches hebben ook een meerwaarde voor de JOP-medewerkers zelf: ze vormen de basis voor de syntheseseteksten over diverse thema's jeugdonderzoek [zie punt 2.2].

Het opmaken van de onderzoeksfiches is zeer arbeidsintensief. In 2005 deed het JOP een beroep op de studenten van de tweede licentie pedagogische wetenschappen aan de UGent, die elk een onderzoeksfiche hebben opgemaakt als onderdeel van een opdracht voor het opleidingsonderdeel 'sociale pedagogiek' (Prof. Dr. Bouverne-De Bie). Om de kwaliteit van deze fiches te kunnen verzekeren, dienen zij, alvorens in de JOP-databank op te nemen, stuk voor stuk grondig nagekeken en verbeterd te worden door de JOP-onderzoekers. Een belangrijk deel van deze fiches kon in 2006 al in de databank opgenomen worden, maar dit werk zal in 2007 nog zeker moeten worden verdergezet.

Occasioneel wordt aan de auteurs van de onderzoeksrapporten gevraagd om zelf een fiche op te stellen, i.c. wanneer het gaat om een doctoraatsonderzoek.

2.1.3. Publicatie op de website

Zowel (nieuwe) referenties als de bijhorende onderzoeksfiches worden in de online databank van het JOP ondergebracht. Driemaandelijks gebeurde een update: 21 maart 2006, 21 juni 2006, 21 september 2006 en 21 december 2006. Eind december 2006 telde de databank in totaal 841 referenties, waarvan 424 met onderzoeksfiche.

De databank op de website werd 2018 maal bezocht in 2006.

In 2005 vond een evaluatie van de website plaats. Daar vloeiden een aantal aanbevelingen uit voort ter aanpassing van de website en de databank. In 2005 werd aangevangen met het aanpassen van de website. In 2006 werd dit werk verdergezet en afgerond. De belangrijkste wijziging betreft het zoekstelsel in de databank. Vanaf 2006 wordt gewerkt met een vaste trefwoordenlijst, wat de gebruiksvriendelijkheid erg ten goede komt. Daartoe moesten alle referenties die reeds in de databank werden opgenomen opnieuw van de (correcte) trefwoorden worden voorzien. Ook dit gebeurde gedeeltelijk in 2005 en werd afgerond in het voorjaar van 2006.

2.2. Synthese van jeugdonderzoek

Aan de inventarisatie van (Vlaams) jeugdonderzoek is een tweede kernopdracht van het JOP gekoppeld: het synthetiseren en analyseren van het onderzoeksmateriaal. De bedoeling van de synthese is om per beleids- en/of levensdomein een overzicht te bieden van de belangrijkste bevindingen uit recente onderzoeken. Dit vormt een bijdrage aan het toegankelijk(er) maken van onderzoek voor actoren

uit het praktijkveld, voor beleidsmakers en voor andere wetenschappers. Verder biedt de synthese de mogelijkheid om onderzoeksgegevens tegenover elkaar te plaatsen en met elkaar te vergelijken, zodat leemtes, overlappingsen en eventueel tegenstrijdigheden in beeld komen. Dit kan inspiratie bieden voor nieuwe vraagstellingen voor jeugdonderzoek in de toekomst.

Een eerste voorlopig syntheserapport verscheen in december 2004 en behandelde jeugdonderzoek uit de periode 2000-2004. In de loop van 2005 werd gewerkt aan een update van dit syntheserapport. Dit resulteerde in het boek 'Jongeren van nu en straks' (Vettenburg, Elchardus en Walgrave, 2006) dat in februari 2006 verscheen. In de planning van 2006 was geen verdere synthetisering voorzien. De focus lag meer op de analyses en rapportage van de monitor (zie 2.3). In 2007 zal deze opdracht opnieuw zwaarder wegen op de agenda. Een nieuwe synthese-publicatie wordt immers voorzien in 2008.

2.3. Jeugdmonitor

De derde kernopdracht van het JOP is het ontwikkelen van een jeugdmonitor. Deze heeft als bedoeling periodiek basisgegevens te verzamelen over de leefwereld, de levensomstandigheden en de activiteiten van kinderen en jongeren. In 2006 lag het zwaartepunt van de JOP-agenda op deze opdracht. Zowel de afname bij 14- tot 18-jarigen vond plaats, als het gebruiksklaar maken van het databestand, de analyses op het databestand en het rapporteren van de resultaten.

We beperken ons in dit werkingsverslag tot een summier weergave van de activiteiten van het JOP in het kader van de jeugdmonitor. Voor een meer uitgebreid verslag over de jeugdmonitor verwijzen we naar het technisch verslag.¹

2.3.1. Wat vooraf ging...

In 2004 gebeurde het grootste deel van het voorbereidingsproces: een verkenning van monitorsystemen in het buitenland, de uitklaring van de doelstellingen en mogelijke werkwijzen voor de monitor en het inhoudelijk inperken van thema's die bevraagd kunnen worden. Er werd beslist om te werken met een postenquête, af te nemen bij een representatieve steekproef van Vlaamse 16- tot 25-jarigen.

In 2005 kreeg de inhoud van de monitor meer definitief vorm. De vragenlijst werd opgesteld in verschillende fasen. Er werd ook een testenquête afgenomen, de steekproeven werden getrokken en een eerste afname bij 18- tot 25-jarigen vond plaats.

¹ JOP (2007). *Technisch verslag JOP-monitor 1*. Onuitgegeven verslag. K.U.Leuven, UGent, Vrije Universiteit Brussel. Te raadplegen op: <http://www.jeugdonderzoekplatform.be>

2.3.2. De afname van de monitor bij 14- tot 18-jarigen

In eerste instantie was het de bedoeling om de JOP-monitor 1 af te nemen van een steekproef van 14- tot 25-jarigen op het rijksregister. Dat is immers nog steeds het meest betrouwbare universum, zeker voor jongeren jonger dan 18 jaar. Toen de privacycommissie echter oordeelde dat te veel gevoelige informatie werd opgevraagd, stelde deze een alternatieve procedure voor waarbij het rijksregister zelf de verzending van brieven en enquêtes zou uitvoeren, zodat de onderzoekers zelf niet over de contactgegevens van de jongeren beschikken. Omdat op het moment van het advies van de privacycommissie nog absoluut niet zeker was dat het rijksregister deze verzending kon uitvoeren, en omdat de planning en de afname van de JOP-monitor 1 in het gedrang dreigde te komen, werd in 2005 besloten om een aselechte steekproef te trekken op de 18- tot 25-jarigen opgenomen in een commerciële databank. De afname van de vragenlijst vond voor deze groep aldus eind 2005 plaats.

Toen het rijksregister zich bereid verklaarde om de verzending te organiseren, kon eind februari tot april 2006 de afname bij 14- tot 18-jarigen plaatsvinden. Dit gebeurde op een steekproef op het rijksregister. De 18-jarigen werden zowel in de eerste als de tweede afname opgenomen, wat toelaat om te bewaken dat de steekproeven op twee verschillende databanken geen relevante verschillen zouden geven in respons. Ook bij deze verzending werd de *total design procedure* gevolgd waarbij 4 contactmomenten worden onderscheiden. In de eerste week van de veldwerkperiode worden de respondenten aangeschreven via een brief en het opsturen van de vragenlijst. In de loop van de derde week worden de onderzochten herinnerd aan het onderzoek via een briefkaart. In de loop van de vijfde week worden de respondenten opnieuw aangespoord om deel te nemen via een brief en een tweede kopie van de oorspronkelijke vragenlijst. De vierde en laatste golf bestaat uit het toesturen van een herinneringskaartje aan het deel van de steekproef dat nog niet antwoordde.

Voor de afname bij 14- tot 18-jarigen werden 2250 vragenlijsten verstuurd, waarvan er 1313 werden teruggezonden. Dat komt neer op een bruto-respons van 58,8%, wat hoog is voor een postenquête bij jongeren. De respons van de monitor ligt 10% hoger bij de leeftijdsgroep 14 tot 18 jaar dan bij de leeftijdsgroep 18 tot 25 jaar die eind 2005 werden bevraagd. Dit kan toe te schrijven zijn aan verschillende zaken. Enerzijds kan het zijn dat de steekproef van het rijksregister accurater is dan de commerciële steekproef die bij de 18- tot 25-jarigen werd gebruikt. Een tweede verklaring is dat de procedure van verzending via het rijksregister een hogere respons geeft, omdat de verzending via de overheid met het verzoek de enquête in te vullen niet enkel anonimiteit garandeert, maar eveneens een bijkomende impuls geeft om deel te nemen. Een laatste mogelijkheid is dat de jongere leeftijdsgroep eerder geneigd is enquêtes in te vullen en makkelijker bereikbaar is omdat bijna iedereen nog thuis bij de ouders woont. In totaal werden 2503 vragenlijsten opgehaald over de hele groep 14- tot 25-jarigen.

2.3.3. Verwerking, analyse en rapportage

In 2006 gebeurde verder ook de controle, de data-invoer, de beoordeling van de representativiteit en de schaalconstructie. Voor een uitgebreid verslag verwijzen we opnieuw naar het technisch verslag (JOP, 2007).

2006 stond grotendeels in het teken van de data-analyse van de JOP-monitor 1 en de rapportage ervan. De analyses gebeurden in functie van 14 thema's. Deze thema's komen afzonderlijk aan bod in het boek 'Jongeren in cijfers en letters' (Vettenburg, Elchardus & Walgrave, 2007) dat over de JOP-monitor 1 rapporteert. Het boek verschijnt op 20 maart 2007. De voorziene inhoudstafel:

Inleiding

HOOFDSTUK 1. OUDERS? GEEN LAST VAN

Jongeren en gezinsrelaties

Ellen Rutgeerts

HOOFDSTUK 2. OVER MOEDERS ROKKEN EN EIGEN NESTJES

Jongeren en hun gezinssituatie

Ellen Rutgeerts & Ilse Sinnaeve

HOOFDSTUK 3. HET SOCIALE PROFIEL VAN DE VLAAMSE STUDENT

Jongeren en school

Cindy Rombauts

HOOFDSTUK 4. GRAAG NAAR SCHOOL?

Jongeren en schoolbeleving

Cindy Rombauts

HOOFDSTUK 5. STUDEREN... OF MAG HET IETS MEER ZIJN?

Jongeren en vakantiejobs

Ilse Sinnaeve

HOOFDSTUK 6. AAN 'T WERK... OF NIET?

Jongeren en werk

Ilse Sinnaeve

HOOFDSTUK 7. LEREN VAN DE WIEG TOT HET GRAF?

Jongeren en levenslang en levensbreed leren

Ilse Sinnaeve

HOOFDSTUK 8. VAN VOOR NAAR ACHTER, VAN LINKS NAAR RECHTS

Jongeren en mobiliteit

Dieter Burssens

HOOFDSTUK 9. GEZOCHT: VRIEND (M/V) & LIEF (M/V)

Jongeren, vriendschap en relaties

Hendrikje Huysmans, Ellen Rutgeerts & Ilse Sinnaeve

HOOFDSTUK 10. TEVREDEN OVER ZICHZELF, DE BUURT EN MET EEN GEVOEL VAN VEILIGHEID OP WEG NAAR EEN HOOPVOLLE TOEKOMST

Jongeren en welbevinden

Hendrikje Huysmans

HOOFDSTUK 11. DOE JE MEE?
Jongeren en participatie aan het verenigingsleven
Bram Vanhoutte

HOOFDSTUK 12. NIET IN EEN (STEM)HOKJE TE DUWEN?
Jongeren en politiek
Bram Vanhoutte

HOOFDSTUK 13. ALLEMAAL ANDERS, ALLEMAAL GELIJK?
Jongeren en ethnocentrisme
Bram Vanhoutte

HOOFDSTUK 14. ONDER, OP EN OVER DE SCHREEF
Jongeren en delinquentie
Dieter Burssens

HOOFDSTUK 15. JONG ZIJN IN VLAANDEREN
De belangrijkste bevindingen uit JOP-monitor 1
Nicole Vettenburg, Mark Elchardus en Lode Walgrave

2.4. Platformfunctie

De vierde pijler in de werking van het JOP is het uitbouwen van een platformfunctie tussen wetenschap, beleid en praktijk. Deze komt tot uiting doorheen de vorige drie kerntaken (inventaris; synthese; jeugdmonitor) en wordt verder ingevuld door een aantal meer specifieke activiteiten: de website van het JOP, deelname aan studiedagen, workshops, congressen, en specifieke vormen van overleg en samenwerking met externen.

2.4.1. Website

In 2004 werd de website van het JOP – www.jeugdonderzoeksplatform.be – opgestart. Deze is een belangrijk informatie- en communicatiekanaal naar externe actoren toe. In de loop van 2006 werd de website 3595 maal bezocht.

De website bestaat uit volgende onderdelen:

- algemene informatie over de samenstelling van het JOP, de werking, de verschillende opdrachten en de contactgegevens. Deze informatie is zowel in het Nederlands als in het Engels beschikbaar.
- een uitgebreide lijst met links naar websites van het beleid, van Vlaamse en federale onderzoeksinstituten, van organisaties die betrekking hebben op jeugd (al dan niet met een onderzoeksopdracht) en van algemene, informatieve websites met betrekking tot jeugd.
- Enkele publicaties van het JOP – waaronder het syntheserapport en de werkingsverslagen – zijn te downloaden via de website.
- Het zwaartepunt van de website vormt de on-line databank [zie ook 2.1.3.], die al het geïnventariseerde onderzoek en de bijhorende onderzoeksfiches ontsluit.

In 2005 werd – na één jaar website – een kleine, evaluatieve bevraging georganiseerd, met de bedoeling in kaart te brengen hoe (potentiële) gebruikers het

nut, de gebruiksvriendelijkheid, de lay-out en eventuele technische problemen ervaren, zodat de kwaliteit van de website verder verbeterd kan worden.

Op basis van deze evaluatie werd de structuur, de lay-out en terminologie aangepast. De belangrijkste wijziging betreft de zoekfunctie van de databank. Door te werken met een vaste trefwoordenlijst werd deze zoekfunctie veel gebruiksvriendelijker. Om dit te corrigeren dienden alle referenties die reeds in de databank aanwezig waren opnieuw van (aangepaste) trefwoorden voorzien te worden.

De actualisering van de databank op de website gebeurt driemaandelijks. De andere onderdelen worden geüpdatet telkens er relevante nieuwe informatie is.

Verder is ook het e-mailadres van het JOP een belangrijk communicatiekanaal. Zowel onderzoekers, studenten, praktijkactoren als individuen vragen geregeld informatie op per mail. De coördinator van het JOP beheert de mailbox en stuurt – indien nodig – de mailberichten door naar de onderzoeker die op de gestelde vraag het best een antwoord kan geven. Voor de opvolging van externe communicatie, is in de toekomst meer administratieve ondersteuning wenselijk.

2.4.2. Overleg & samenwerking met andere actoren

A. Overleg met de Vlaamse overheid

De coördinator van het JOP, Prof. Vettenburg, onderhoudt regelmatig contact met de Administratie, zowel telefonisch als via e-mail.

De contacten bestonden in 2006 voornamelijk uit:

- Regelmatige rapportering aan de hand van de verslaggeving uit de JOP-stuurgroep (5 verslagen: 24/01, 20/03, 29/06, 06/11 en 13/12);
- Telefonische contacten;
- Overlegmomenten tussen de coördinator (en de promotoren) met administratie en/of kabinet in verband van het opstarten met het JOP binnen het Steunpunt Cultuur, Jeugd en Sport (14/11, 22/11, 27/11 en 29/11).

B. Actieve inbreng van JOP-medewerkers (presentatie, vorming, disputant e.d.) op studiedagen, gastcolleges, vormingsmomenten, congressen – ook internationaal

26.01.2006	Debatlunch 'Hergo op school. Constructief omgaan met ernstige incidenten op school' – Katholieke Hogeschool Hasselt
24.02.2006	Gastcollege 'Voorstelling van het JOP' aan 2e lic. Pedagogische Wetenschappen - UGent
10.04.2006	Doctoraatsseminarie 'Preventie in evenwicht' – K.U.Leuven

- 19.04.2006 Gastles 'Preventie van jeugddelinquentie' aan 1e Lic. Criminologische Wetenschappen – K.U.Leuven
- 25.04.2006 Studievoormiddag 'Time-out en Hergo. Constructieve antwoorden op anti-sociaal gedrag op school' (Tijdschrift Welwijs) – K.U.Leuven
- 26-29.08.2006 6th Annual Conference of the European Society of Criminology: 'Understanding Crime: Structural and Developmental Dimensions, and their Implications for Policy' (Tübingen, Duitsland)
- 6-9.09.2006 14th Workshop of the European Research Network on Transitions in Youth (Marseille, Frankrijk)
- 21.09.2006 Onthaal Duitstalige Gemeenschap in het kader van JINT-programma Culturele akkoorden.
- 26.10.2006 Presentatie 'De leefwereld van jongeren anno 2006' aan laatstejaars secundaire scholieren – Klein Seminarie Roeselare.
- 23-25.11.2006 Presentatie 'Exploration of political action among Flemish Youth' op Research Seminar on Young People and Active European Citizenship, Youth Research Partnership (Budapest, Hongarije)
- 16.11.2006 Denk- en discussiedag 'Wie geeft het Europese Witboek kleur?' JINT – Europees Jeugdbeleid, thema vrijwilligerswerk
- 23.11.2006 Gastles 'Preventie van jeugddelinquentie' aan 3e bac Criminologische Wetenschappen – K.U.Leuven

C. Externe functies opgenomen door JOP-onderzoekers

Dieter Burssens:

- redactielid van Welwijs
- redactielid van de deelredactie Jeugdbescherming en Bijzondere jeugdzorg van Panopticon
- lid van het Team Preventie Ontwikkeling (Kessel-Lo)
- lid van de stuurgroep 'Preventieproject Bumper' (BJB Limburg)
- lid van de stuurgroep 'Preventie in praktijk op een wenselijke spoor' (Karel de Grote-Hogeschool, Antwerpen)
- lid van de Raad van Bestuur van In Petto, jeugddienst informatie en preventie
- lid van het European Governance of Public Safety Research Network - EUGPSRN

Hendrikje Huysmans:

- extern ombudspersoon voor Sporen vzw.

Ilse Sinnaeve:

- contributor voor het European Knowledge Centre for Youth Policy.

2.5. Europees partnerschap

Als jeugdonderzoeksplatform kan het JOP niet langs de internationale ontwikkelingen op het vlak van jeugdbeleid en jeugdonderzoek. Vooral op Europees vlak worden initiatieven genomen die invloed hebben op het jeugdbeleid in Vlaanderen. Hoewel het nog te vroeg is om een sterke internationale profilering van het JOP na te streven, wordt wel getracht op verschillende manieren voeling te houden met deze internationale evolutie.

De coördinator van het JOP engageerde zich als correspondent voor Vlaanderen voor het European Network of Youth Researchers en voor het Europees virtueel kenniscentrum rond jeugdbeleid (European Knowledge Centre for Youth Policy). Deze beide initiatieven kaderen in samenwerkingsverband tussen de Raad van Europa en de Europese commissie (Youth Research Partnership)

2.5.1. Overlegmomenten

Vanuit het Youth Research Network en het European Knowledge Centre for Youth Policy (EKCYC) werden in 2006 enkele bijeenkomsten georganiseerd, waaraan het JOP participeerde:

13.03.2006 First meeting of the European Network of Youth Knowledge (Eunyk) (Brussel)

11-12.10.2006 12th Annual Meeting 'Experts on Youth Research and Information' (European Youth Centre Strasbourg)

13-14.10.2006 1st Annual Meeting European Knowledge Centre for Youth Policy Correspondents & Joint meeting with Research Network. (European Youth Centre Strasbourg)

2.5.2. Dataverzameling voor het EKCYC

De bedoeling van het EKCYC is om een gebruiksvriendelijke database op te zetten, die informatie bevat over diverse aspecten van jeugd(beleid) in verschillende Europese landen. In 2005 ging het EKCYC van start als pilootproject met 15 deelnemende landen: Oostenrijk, België (Vlaamse Gemeenschap), Tsjechië, Denemarken, Estland, Finland, Griekenland, IJsland, Letland, Luxemburg, Malta, Portu-

gal, Slovenië, Zweden en Groot-Brittannië. Vanaf 2006 worden alle Europese landen betrokken.

Elk deelnemend land beantwoordt vragenlijsten over volgende topics:

- Het ABC van het jeugdbeleid
- Participatie
- Informatie
- Vrijwilligerswerk
- Betere kennis en begrip over jeugd

Deze vragenlijsten zijn vrij omvangrijk en peilen zowel naar kwantitatieve als naar kwalitatieve informatie. De vragenlijsten worden on-line beantwoord door de correspondent (bijgestaan door een of meerdere contributoren) en verschijnen op de website <http://www.youth-knowledge.net/INTEGRATION/EKC/Intro/index.html>.² De antwoorden op deze vragenlijsten kunnen vrij geconsulteerd worden. Men kan ofwel per land, per jaar of overheen meerdere landen data opvragen.

De JOP-onderzoekers uit Gent stonden in voor het invullen van deze vragenlijsten voor Vlaanderen.

² De website biedt ook tal van andere mogelijkheden. Men kan bijvoorbeeld documenten plaatsen/raadplegen die te maken hebben met onderzoek, beleid en praktijk. Er is ook een nieuwssectie over jeugdgerelateerde topics. We beperken ons in dit werkingsverslag tot de vragenlijsten, aangezien de bijdrage van het JOP zich in 2005 vooral hierop focuste.

3. Deskundigheidsbevordering

Om de kwaliteit en de werking van het JOP te optimaliseren is het van belang dat de onderzoekers deelnemen aan vorming, training en opleiding. Hierna volgt een overzicht van de initiatieven waaraan een of meer JOP-onderzoekers deelgenomen hebben.

3.1. Studiedagen, congressen, symposia, workshops (ook internationaal)

- 07.02.2006 Workshop 'Systematic reviews in social sciences' (The Belgian Campbell Group, K.U.Leuven)
- 09.02.2006 Seminarie 'Normatieve professionaliteit', met H. Kunneman (UGent)
- 08-10.03.2006 16th Conference of the International Association for Research in Juvenile Criminology: 'Evolution or rupture? Juvenile Justice in question' (Parijs, Frankrijk)
- 24.03.2006 Workshop 'Kinderen over hun mobiliteit' (Brussel)
- 29.03.2006 Lunch seminar 'Violence in the city', met Prof. Sophie Body-Gendrot (K.U.Leuven)
- 21.04.2006 Studiedag 'Aandacht in 't kwadraat' (Oases, UA, Antwerpen)
- 27.04.2006 Voorstelling rapport Cyberpesten (Brussel)
- 08.05.2006 Doctoraatsseminarie 'Aanzetten tot een sociologie van victimisering' (K.U.Leuven)
- 01-04.07.2006 EU-meeting 'Young Active Citizenships' – (Youth Research Partnership, Hyvinkää, Finland)
- 27.12.2006 Facultaire denkdag 'De relatie onderzoek – onderwijs' (K.U.Leuven)

3.2. (Formele) opleiding

- 10-12.01.2006 Cursus multilevelanalyse (HLM), FPPW, UGent

4. Publicaties in het kader van het JOP

4.1. (Bijdragen in) boek

Burssens, D. (2006). Over daders, slachtoffers, preventie en aanpak. Jeugddelinquentie in het jeugdonderzoek 2000-2005, In N. Vettenburg, M. Elchardus & L. Walgrave (Eds.), *Jongeren van nu en straks. Overzicht en synthese van recent jeugdonderzoek in Vlaanderen* (pp.253-271), Leuven: LannooCampus.

Burssens, D. & Sinnaeve, I. (2006). Over mogen, moeten, willen en kunnen werken. Werk in het jeugdonderzoek 2000-2005, In N. Vettenburg, M. Elchardus & L. Walgrave (Eds.), *Jongeren van nu en straks. Overzicht en synthese van recent jeugdonderzoek in Vlaanderen* (pp.109-130). Leuven: LannooCampus.

Burssens, D., Vanfraechem, I., Vettenburg, N. & L. Walgrave (2006). Besluit. Terugkijken naar de toekomst, In L. Walgrave & N. Vettenburg (Eds.) *Herstelgericht groepsoverleg. Nieuwe wegen in de aanpak van jeugddelinquentie en tuchtproblemen* (pp.101-124), Leuven: LannooCampus.

Burssens, D. & Vettenburg, N. (2006). Herstelgericht groepsoverleg (hergo): een manier om constructief om te gaan met ernstig probleemgedrag op school, *Handboek Leerlingenbegeleiding Twee*, (12), 51-65.

Burssens, D. & Vettenburg, N. (2006). Herstelgericht groepsoverleg op school. Een constructief antwoord op ernstige incidenten op school, In L. Walgrave & N. Vettenburg (Eds.), *Herstelgericht groepsoverleg. Nieuwe wegen in de aanpak van jeugddelinquentie en tuchtproblemen* (pp.71-99), Leuven: LannooCampus.

Deklerck, J. & Depuydt, A. (2006). "Ri-'lega'-re" la "de-'linq'-uenza". La mediazione in materia penale come risposta fondamentale alla delinquenza, In M. Ferrara, C. Pucciarelli & C. Troisi (Eds.), *Mediazioni, conflitti, società complesse* (pp.111-132), Napoli: Elio Sellino Editore.

De Groof, S. (2006). Oost west, thuis best?! Wonen en mobiliteit in het jeugdonderzoek 2000-2005, In N. Vettenburg, M. Elchardus & L. Walgrave (Eds.), *Jongeren van nu en straks. Overzicht en synthese van recent jeugdonderzoek in Vlaanderen* (pp.131-151), Leuven: LannooCampus.

Elchardus, M. (2006). De opvoeding verbreden, In F. Studulski & M. van der Grinten (Eds.), *Brede scholen in uitvoering. Nieuwe trends en voorbeelden uit de dagelijkse praktijk* (pp.9-18), Amsterdam: SWP.

Elchardus, M. & Siongers, J. (2006). Met een leuk etiketje door het leven. Een empirische cultuursociologische studie van het effect van voornamen op onderwijsverwerving, In K. De Wit, L. Dom, C. Gijssels, J. Peeraer & K. Stassen

(Eds.), *Onderwijs en samenleving. Thema's in het werk van J.C. Verhoeven* (pp.119-145), Leuven: Acco.

Elchardus, M. & Vettenburg, N. (2006). Een paar brokjes momentopname. Een korte samenvatting van het syntheseverslag, In N. Vettenburg, M. Elchardus & L. Walgrave (Eds.), *Jongeren van nu en straks. Overzicht en synthese van recent jeugdonderzoek in Vlaanderen* (pp.307-326), Leuven: LannooCampus.

Huysmans, H. (2006). De jeugd van tegenwoordig... doet het zo slecht nog niet. Welzijn en gezondheid in het jeugdonderzoek 2000-2005, In N. Vettenburg, M. Elchardus & L. Walgrave (Eds.), *Jongeren van nu en straks. Overzicht en synthese van recent jeugdonderzoek in Vlaanderen* (pp.73-107), Leuven: LannooCampus.

Sinnaeve, I. (2006). Wie zal er voor de kinderen zorgen? Kinderopvang in het jeugdonderzoek 2000-2005, In N. Vettenburg, M. Elchardus & L. Walgrave (Eds.), *Jongeren van nu en straks. Overzicht en synthese van recent jeugdonderzoek in Vlaanderen* (pp.47-72), Leuven: LannooCampus.

Sinnaeve, I. & Schillemans, L. (2006). Thuis tv-kijken, voetballen of naar de jeugdbeweging!? Vrije tijd in het jeugdonderzoek 2000-2005, In N. Vettenburg, M. Elchardus & L. Walgrave (Eds.), *Jongeren van nu en straks. Overzicht en synthese van recent jeugdonderzoek in Vlaanderen* (pp.153-186), Leuven: LannooCampus.

Stevens, F. (2006). Media in het verlengde van het eigen leven. Media in het jeugdonderzoek 2000-2005, In N. Vettenburg, M. Elchardus & L. Walgrave (Eds.), *Jongeren van nu en straks. Overzicht en synthese van recent jeugdonderzoek in Vlaanderen* (pp.187-219), Leuven: LannooCampus.

Stevens, F. & De Groof, S. (2006). Politiek beroerd? Politiek in het jeugdonderzoek 2000-2005, In N. Vettenburg, M. Elchardus & L. Walgrave (Eds.), *Jongeren van nu en straks. Overzicht en synthese van recent jeugdonderzoek in Vlaanderen* (pp.273-305), Leuven: LannooCampus.

Stevens, F., De Groof, S. & Burssens, D. (2006). Uit de school geklapt: een 9 voor effectiviteit, maar een 5 voor gelijkheid. Onderwijs in het jeugdonderzoek 2000-2005, In N. Vettenburg, M. Elchardus & L. Walgrave (Eds.), *Jongeren van nu en straks. Overzicht en synthese van recent jeugdonderzoek in Vlaanderen* (pp.73-107), Leuven: LannooCampus.

Van Nuffel, K., Rutgeerts, E. & Sinnaeve, I. (2006). Married with children?! Gezin in het jeugdonderzoek 2000-2005, In N. Vettenburg, M. Elchardus & L. Walgrave (Eds.), *Jongeren van nu en straks. Overzicht en synthese van recent jeugdonderzoek in Vlaanderen* (pp.19-46), Leuven: LannooCampus.

Vettenburg, N. (2006). Preventie van ernstige jeugddelinquentie, In C. Eliaerts (Ed.), *Ernstige jeugddelinquentie: mythe of realiteit? Prevalentie, risicofactoren, justitiële afhandeling en interventies* (pp.259-277), Brussel: VUBPress.

Vettenburg, N., Elchardus, M. & Walgrave, L. (Eds.) (2006). *Jongeren van nu en straks. Overzicht en synthese van recent jeugdonderzoek in Vlaanderen*, Leuven: LannooCampus.

Vettenburg, N. & Rutgeerts, E. (2006). Maatschappelijke kwetsbaarheid en sociale netwerken, In K. Vandenbempt (Ed.), *Versterken van sociale netwerken van jongeren in de bijzondere jeugdbijstand*, Provincie Limburg.

Walgrave, L. & Vettenburg, N. (2006). Blinde vlekken in het beeld, In N. Vettenburg, M. Elchardus & L. Walgrave (Eds.), *Jongeren van nu en straks. Overzicht en synthese van recent jeugdonderzoek in Vlaanderen* (pp.327-341), Leuven: LannooCampus.

Walgrave, L. & Vettenburg, N. (Eds.) (2006). Herstelgericht groepsoverleg. Nieuwe wegen in de aanpak van jeugddelinquentie en tuchtproblemen, Leuven: LannooCampus.

4.2. Artikels

Burssens, D. & Vettenburg, N. (2006). Hergo op school. Omgaan met zware incidenten op school, *Agora*, 22, (4), 40-47.

Burssens, D. & Vettenburg, N. (2006). Restorative Group Conferencing at School: A Constructive Response to Serious Incidents, *Journal of School Violence*, 5, (2), 5-17.

Deklerck, J. (2006). De preventiepiramide. Een kader voor integrale preventie in de jeugdzorg, *Agora*, 22, (2), 18-28.

Deklerck, J. (2006). De preventiepiramide. Een kader voor integrale preventie in de jeugdzorg, *Reflector*, 24, (2), 8-21.

Deklerck, J. (2006). Onveiligheid integraal aanpakken: de preventiepiramide, *Tijdschrift voor veiligheid*, 5, (3), 19-37.

Deklerck, J. (2006). Tussen zorg en bezorgdheid. De kwaliteit van informele zorg, *Tijdschrift voor herstelrecht*, 6, (3), 47-61.

Deklerck, J. & Depuydt, A. (2006). 'Re-ligare' als antwoord op 'de-linquentie'. Aanzet tot een ethische, contextuele en ecologische criminologie, *Panopticon*, 27, (1), 92-95.

Elchardus, M. & Smits, W. (2006). The persistence of the standardised life cycle, *Time & Society*, 15, 303-326.

Goris, P., Burssens, D., Melis, B. & Vettenburg, N. (2006). Opvoedingsondersteuning, *Alert*, 32, (5), 31-46.

Pleysier, S. & Deklerck, J. (2006). Over hondenpoep en hangjongeren. Een verkennend onderzoek naar overlastfenomenen in parken en groenzones, *Tijdschrift voor veiligheid*, 5, (1), 5-20.

Verschelden, G. & Vettenburg, N. (2006). Over een aanpak van spijbelen en schoolverzuim: van controlerende naar ondersteunende tussenkomst en terug...? *Welwijs*, 17, (3), 12-17.

Vettenburg, N. (2006). Jeugdcriminaliteit, opvoeding en jeugdcultuur. Boekbespreking: Traas, M., 'Jeugdcriminaliteit in agogisch perspectief', *Tijdschrift voor criminologie*, 48, (4), 393-397.

Vettenburg, N. (2006). Reflectie vanuit sociaal-agogisch perspectief, *Tijdschrift voor Jeugdrecht en Kinderrechten*, (2), 139-142.

4.3. Papers

Elchardus, M., Rombauts, C. & Smits, W. (2006). *Explaining Tanguy. Residential dependence in Belgium, an empirical analysis*, paper voorgedragen op de 14th workshop of the European Research Network on Transitions in Youth, Marseille, 6 tot 9 september 2006.

Elchardus, M. & Smits, W. (2006). *Dimmende flexibiliteit. Loopbaanperspectieven van Belgische jongvolwassenen*, Onuitgegeven paper, Vrije Universiteit Brussel, Onderzoeksgroep TOR.

Elchardus, M. & Smits, W. (2006). *The vanishing flexible. Ambition, self-realization and flexibility in the career perspectives of young Belgian adults*, Onuitgegeven paper, Vrije Universiteit Brussel, Onderzoeksgroep TOR.

Vanhoutte, B. (2006). *Exploration of political participation among 14 to 25 year olds in Flanders*, paper voorgedragen op Research seminar on Young People & Active European Citizenship, Budapest, 23 tot 25 november 2006.

4.4. (Bijdragen in) Verslagen & rapporten

Deklerck, J. (2006). Over zorg en bezorgdheid, In Preventie Bijzondere Jeugdbijstand Vlaams-Brabant en Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Ed.), *K_leeftkracht. Een conferentie over mantelzorg en eigen-kracht conferenties* (pp.10-22), Verslagboek.

Stevens, F., De Groof, S., Elchardus, M., Laurijssen, I. & Smits, W. (2006). *Het spanningsveld tussen het vrijwilligerswerk in het jeugdwerk en de commercialisering van de leefwereld van jongeren*, Onuitgegeven rapport, Vrije Universiteit Brussel, Onderzoeksgroep TOR.

Stevens, F., De Groof, S., Elchardus, M., Laurijssen, I. & Smits, W. (2006). *Technisch verslag van het onderzoeksproject: Het spanningsveld tussen het vrijwilligerswerk in het jeugdwerk en de commercialisering van de leefwereld van jongeren*, Onuitgegeven rapport, Vrije Universiteit Brussel, Onderzoeksgroep TOR.